

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/11/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114222107
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:1114222107.3

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcu A. proti žalovanej K. o náhradu škody, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 12. júna 2019, č. k. 9C/4/2018-405, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 12. júna 2019, č. k. 9C/4/2018-405 súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanej na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 300.000,- Eur a náhradu škody vo výške 37.054,74 Eur z titulu nesprávneho úradného postupu, nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia a nezákonného rozhodnutia o väzbe podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca špecifikoval pre vznik majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v žalobe viaceré zákonné tituly. Uznesením vyšetrovateľa PZ Úradu boja proti organizovanej kriminalite č. U. S.-XXX/XXXX zo dňa 10.12.2010 bolo žalobcovi vznesené obvinenie za zločin marenia spravodlivosti a prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia spáchaných formou spolupáchatelstva. Vzhľadom na to, že žalobca bol v neskoršom konaní oslobodený spod obžaloby, súd prvej inštancie uzavrel, že vznesenie obvinenia žalobcovi bolo nezákonné rozhodnutie podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Ďalší žalobcom opísaný a ním označený titul vzniku škody a nemajetkovej ujmy nesprávny úradný postup spočívajúci v neumožnení žalobcovi nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu, nevyhovenie žalobcovým žiadosťami o doplnenie dokazovania a preskúmaniu postupu vyšetrovateľa, podanie obžaloby a odvolanie zo strany okresnej prokuratúry, nemožno podľa názoru súdu prvej inštancie označiť za nezákonný. Žalobca v konaní nepreukázal existenciu nesprávneho úradného postupu. Žalobca podal 13.06.2011 podnet na preskúmanie úradného postupu vyšetrovateľa a postup dozorového prokurátora Okresnej prokuratúry S., ktorý bol doručený na Krajskú prokuratúru R.. Predmetný podnet bol vyhodnotený ako nedôvodný. Tiež všetky jeho sťažnosti a námietky v trestnom konaní boli vyhodnotené ako nedôvodné. Konanie orgánov činných v trestnom konaní nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Rozhodnutie o väzbe súd prvej inštancie posudzoval ako samostatný titul uplatnený žalobcom podľa ustanovení § 8 ods.5 písm. b/, ods.6 zákona č. 514/2003 Z.z. Súd prvej inštancie poukazoval na to, že žalobca v trestnom konaní priznal, že ako obhajca P. ktorý bol v kolúznej väzbe, zásielky od svojho klienta vo svojej kancelárii bez prečítania sprístupňoval tretím osobám. Citoval § 20 zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby, § 18 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii, § 71 ods.1 písm. b/ Trestného poriadku a vyvodil, že konanie žalobcu, ku ktorému sa v trestnom konaní sám priznal, možno považovať za konanie, ktorým si sám spôsobil trestné stíhanie, a aj vydanie rozhodnutí o väzbe, ktorými sú v zmysle § 72 Trestného poriadku rozhodnutie o vzatí do väzby, ako aj rozhodnutie o nahradení väzby. Následne skonštatoval, že, ak žalobca odvodzoval akýkoľvek nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy z uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým bol vzatý do väzby, alebo

z uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bola jeho väzba nahradená ponúknutou zárukou dôveryhodných osôb, prijatím písomného sľubu a uložením povinnosti oznámiť policajtovi, prokurátorovi a súdu každú zmenu pobytu a obmedzenie spočívajúce v zákaze stretávať sa s vymenovanými osobami podľa § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. , žalobcovi nárok na náhradu nevznikol, pretože si vydanie rozhodnutí o väzbe zaviazal sám. Ďalej uviedol, že v žalobe žalobca žiadnym spôsobom nevysvetľuje, v čom konkrétne má spočívať skutočná škoda. Pokiaľ žalobca označuje sumu vo výške 37054,74,- EUR ako stratu na zárobku, možno túto považovať za ušlý zisk. Žalobca nekonkretizuje ani v žalobe ani v podaní zo dňa 13.06.2016, v čom konkrétne má ušlý zisk spočívať, predložil len zoznam sporov, ku ktorým pripísal rôzne sumy, v súčte predstavujúce sumu 37.054,74 eur. Pokiaľ by mal ušlý zisk predstavovať úbytok jeho klientov mal by žalobca jednak hodnoverne zdokladovať, že skutočne zastupoval osoby, ktoré mu odvolali plnomocenstvo, rovnako by mal preukázať, že o týchto klientov prišiel v priamej príčinnej súvislosti s trestným stíhaním a mal by preukázať zisk, ktorý by dosiahol, keby sa tieto osoby aj naďalej nechali zastupovať žalobcom - predpokladaný rozsah a hodnotu úkonov. Z vyššie uvedeného dôvodu dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobca neunesol povinnosť tvrdenia rovnako tak dôkazné bremeno vo vzťahu ku takejto skutočnej škode. Preto žalobcovi majetkovú škodu nepriznal. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme dospel k záveru, že nezistil existenciu titulov priznania nemajetkovej ujmy. Žalobca nešpecifikoval, aká náhrada za nemajetkovú ujmu pripadá za jednotlivé uplatnené tituly náhrady škody. Podľa záveru súdu by nemajetková ujma prichádzala do úvahy len za vznesenie obvinenia. Podľa názoru súdu prvej inštancie by ujma v zhoršení zdravotného stavu, ak by bola preukázaná, bola skôr dôsledkom rozhodnutia o väzbe. Škoda na zdraví však podľa záveru súdu prvej inštancie predstavuje osobitný nárok, ktorý sa posudzuje, preukazuje a uplatňuje spôsobom ustanoveným osobitným zákonom (zákon č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia). Žalobca nemôže obchádzať ustanovenie tohto osobitného zákona tým, že si škodu na zdraví bude uplatňovať ako nemajetkovú ujmu, čím bude obchádzať povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno. Príčinnú súvislosť medzi jeho zdravotným stavom a stíhaním, resp. vzatím do väzby žalobca nepreukázal, dokonca z citovaných lekárskeho potvrdení nie je možné uzavrieť ani zhoršenie jeho zdravotného stavu. Nebolo sporné a vyplývalo to aj z výpovede svedka N. D. a nepriamo i svedka Z. Z. D., že onkologickým ochorením žalobca trpel už pred trestným konaním. Žalobca si rovnako nemôže uplatňovať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mala vzniknúť jeho deťom tým, že ako koncipienti nemohli zastupovať klientov v občianskoprávných a trestných veciach. Nejde totiž o ujmu, ktorá by vznikla priamo žalobcovi. Pokiaľ žalobca poukazyval na články zverejnené v médiách, za následky spôsobené zverejnením takýchto informácií by podľa názoru súdu prvej inštancie nezodpovedala žalovaná podľa zákona č.514/2003 Z.z., ale jednotlivé médiá. Z výpovedí svedkov na pojednávaní - rodinných príslušníkov žalobcu, jeho spolupracovníka z minulosti vyplývalo zhoršenie spoločenského postavenia žalobcu v súvislosti aj s trestným stíhaním jeho osoby, najmä v rodine a narušenie jeho reputácie. Súd však zobral do úvahy konkrétne skutočnosti zistené z vykonaného dokazovania, teda, že sám žalobca v trestnom konaní priznal pri svojich výsluchoch, že ako obhajca P., ktorý bol v kolúznei väzbe, zásielky od svojho klienta vo svojej kancelárii, bez prečítania sprístupňoval tretím osobám. V čase vznesenia obvinenia ho zo spáchania skutkov usvedčovali svedkovia. Ako vyplýva z rozsudku Okresného súdu Prievidza č. 3T 28/2011 z 9.5.2011, ktorým bol žalobca spod obžaloby oslobodený, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 3To 106/2012, ktorým bolo zamietnuté odvolanie prokurátora, podstatným dôvodom pre oslobodenie žalobcu spod obžaloby bolo konštatovanie Krajského súdu v Trenčíne, že skutok sa stal, avšak žalobca nebol uzrozumený s tým, že tieto písomnosti obsahujú údaje smerujúce k zbaveniu zodpovednosti P., pre ktoré sa vo väzbe nachádzal (absencia subjektívnej stránky), mohlo by ísť o porušovanie advokátskeho tajomstva podľa § 20 zákona o advokácii, avšak nemožno z neho vyvodzovať trestnú zodpovednosť. Krajský súd ustálil až s poukazom na zmenené svedecké výpovede svedkov na hlavnom pojednávaní, teda v značnom časovom odstupe po vznesení obvinenia, že žalobca nepoznal obsah zásielok, ktoré boli cez jeho kanceláriu prepravované. Preto s prihliadnutím na tieto konkrétne skutočnosti je súd prvej inštancie toho názoru, že napriek oslobodzujúcemu rozsudku v trestnej veci nemožno priznať náhradu nemajetkovej ujmy, žalobcom nebola jednoznačne preukázaná škoda a nemajetková ujma a ani príčinná súvislosť s jediným preukázaným titulom, teda nezákonným rozhodnutím - vznesením obvinenia, pričom je úlohou žalobcu preukázať existenciu príčinnej súvislosti s každým jedným zákonným titulom, ktorý žalobca v žalobe označil. Pokiaľ si uplatňoval nemajetkovú škodu, tú mu súd nepriznal z dôvodu okolností, za ktorých k nej došlo. Preto súd žalobu zamietol. O trovách konania sporových strán rozhodol podľa § 255 ods. 1 , § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 veta druhá C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd cit. „zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu a vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby rozhodol o zákonom sudcovi alebo alternatívne: ... zmenil rozsudok Okresného súdu v Prievidzi v plnom rozsahu a rozhodol v súlade s jeho návrhom.“ Namietala právnej posúdenie veci súdom prvej inštancie. Vytýka súdu prvej inštancie, že sa vo svojom rozhodnutí „absolútne nevysporiadal s dôkazmi, pretože nie je možné opierať sa o teoretické predstavy sudcu bez zákonného rozhodnutia orgánu, ktorému to prináleží“. Jediný orgán, ktorý môže konštatovať, že advokát porušil zákon o advokácii, je Slovenská advokátska komora. Súd prvej inštancie podľa neho prekročil svoju kompetenciu a v rozsudku uviedol svoje vlastné úvahy, čo je podľa neho absolútne neprípustné. Poukazoval, že keby neexistovalo nezákonné obvinenie orgánov činných v trestnom konaní, neexistovalo by informovanie médií. Média si plnili svoju povinnosť, a nie je možné ich viniť za protiprávne konanie štátnych orgánov. Citoval rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, ktorým zamietol odvolanie prokurátora a v ktorom je uvedené, že od počiatku popieral, že sa akýmkoľvek spôsobom podieľal na vynášaní korešpondencie od P. z väzníc, v ktorých sa nachádzal, ani to že by mu zasielal v dopisoch informácie týkajúce sa jeho trestnej činnosti. Citoval rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 14.10.2009 sp. zn. 2Co/238/2008. Namietal záver súdu, že skončil zastupovanie svojich klientov, a preto nemá nárok na škodu. Upozorňoval, že sa musel proti svojej vôli vzdať zastupovania práve z dôvodu, že sa proti nemu začalo trestné stíhanie a krajský súd mu zakázal stretávať sa s obvineným P., inak by ho okamžite vzali do väzby. Vyšetrovateľ požadoval, aby predložil odvolanie plnej moci, čo aj urobil, aby spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní. Ďalej namietal záveru súdu z výpovede svedkov s tým, že svedkovia nevedia, od kedy mal onkologické ochorenie, a preto nie je možné konštatovať, že „výpoveď je smerodajná“. Namietal, že súd prvej inštancie sa nevyporiadal so zistením plynúcim z výpovedí svedkov, že tak žalobcovi, ako aj celej rodine spôsobilo trestné stíhanie traumy a aj majetkovú, ako aj nemajetkovú škodu. Ďalej namietal zákonného sudcu v dôsledku miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie. Právna skutočnosť (pre určenie miestnej príslušnosti) podľa neho nastala v obvode mesta R., keď v tomto mieste bola kancelária polície UBOK. V tomto mieste bol zdržaný a v tomto mieste mu bolo odovzdané uznesenie o vznesení obvinenia. Preto je príslušný Okresný súd v Trnave. Zároveň je podľa neho potrebné postupovať v súlade s § 38 Civilného sporového poriadku a vec postúpiť na rozhodnutie o príslušnosti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Poukazoval, že podrobne rozobral „námietku príslušnosti“ vo svojom vyjadrení zo dňa 29.1.2018, no súd sa s touto zákonnou námietkou nezaoberal. Uviedol, že škoda vznikla len na základe vznesenia obvinenia, od ktorého sa odvíjalo celé trestné konanie. To je dôvod väzobného stíhania a „všetkých vecí na toto konanie nadväzujúcich“. Právna teória, s ktorou prišiel prvostupňový súd, že rozhodnutie o väzbe zapríčinil svojim konaním, je nelogická.

3. Žalovaná navrhla, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny. Je toho názoru, že súd prvej inštancie správne nárok žalobcovi nepriznal osobitne z dôvodu, že väzbu si žalobca zaviniť, a to práve tým, že zásadným spôsobom porušil povinnosť zabezpečiť ochranu mlčanlivosti a dôvernosti informácií medzi klientom a advokátom. Žalobca nepreukázal vznik majetkovej škody. Nároky na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu vzatia do väzby nie sú dôvodné, keďže vzatie do väzby si žalobca vlastným konaním zaviniť. Žalovaná citovala rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 444/2012.. Dôvodom zavinenia väzby je skutočnosť, ktorá nebola priamou príčinou trestného stíhania, ale tá skutočnosť, ktorá vzbudila obavu z toho, že v trestnej činnosti sa bude pokračovať, a to práve s ohľadom na existenciu korešpondencie s obvineným vo väzbe doručovanou pod menom žalobcu. Hoci na strane žalobcu nebolo následne preukázané, že sa dopustil v tejto súvislosti trestnej činnosti, samotná skutočnosť, že došlo k zneužitiu korešpondencie medzi advokátom a klientom zo strany tretej osoby aj pričinením žalobcu (sprístupnením korešpondencie obvineného a prístupu do kancelárie tretej osoby), nebola sporná a žalobca ju v trestnom konaní ani nepopieral. Žalobcom označený odvolací dôvod, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať procesné práva, označila za nepreskúmateľný. Ďalej tvrdila, že, ak neverejné subjekty zverejnia a šíria informácie o trestnom stíhaní fyzickej osoby spôsobom, ktorým porušujú prezumpciu neviny, nie je možné preniesť zodpovednosť za ich konania na žalovanú. Žalobca bol oprávnený domáhať sa nápravy a poskytnutia zadostučinenia priamo voči vysielaťelom a vydavateľom. Ďalej namietala, že žalobca nemôže tvrdiť, že stav jeho dôkaznej núdze v otázke ušlého zisku spôsobil výlučne štát, keďže by mal byť objektívne spôsobilý preukázať aspoň to, že v označených konaniach strany zastupoval. Len pre úplnosť zdôraznila, že klientský spis patrí advokátovi, ktorý je povinný vykonávať jeho archíváciu po ukončení zastupovania.

4. Žalobca vo vyjadrení poukázal a citoval z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.08.2019 sp.zn. 4Cdo/125/2019, ktoré podľa neho jasne navodzuje, ako majú súdy Slovenskej republiky postupovať a rozhodovať.

5. Žalovaná k vyjadreniu žalobcu uviedla, že žalobca stále opomína tú skutočnosť, že v danom prípade bolo preukázané, že vlastnou činnosťou a nesprávnym konaním netrestnej povahy si zaviniť vzatie do väzby a aj samotné trestné stíhanie, existencia zavinenia na strane poškodeného vylučuje vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Je neprípustné, aby medializácia trestného stíhania so zverejnením totožnosti, na ktorú nemá žalovaná (resp. orgány verejnej moci) žiadny vplyv, bola zohľadnená pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy, a to z dôvodu, že absentuje príčina medzi postupom orgánov činných v trestnom konaní a zverejnenými informáciami. Žalovaná rovnako popiera to, že trestné stíhanie a aj väzba sú v príčinnej súvislosti so zdravotnými ťažkosťami žalobcu. Samotný žalobca uviedol, že zdravotné problémy mal aj pred začatím trestného stíhania. Náhradou za nemajetkovú ujmu sa odškodňujú nároky za zásah do osobnostnej sféry poškodeného, nie nároky v súvislosti s poškodením zdravia. Rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo 125/2019, na ktoré poukazuje vo svojom vyjadrení žalobca, sa venuje otázke, ako má súd určiť výšku náhrady nemajetkovej ujmy vzhľadom na psychické ťažkosti, ak túto poškodený nevyčíslil. Žalobca, na rozdiel od poškodeného v danej veci, odôvodňuje výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy aj svojimi zdravotnými ťažkosťami. Ak žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť s poškodením zdravia, súd nemá možnosť, na rozdiel od posúdenia psychického prežívania, preskúmať, či skutočne zhoršenie zdravotného stavu je alebo nie je dôsledkom trestného stíhania.

6. Žalobca k vyjadreniu žalovanej uviedol, že trvá na odvolaní a zároveň zaslal uznesenia Najvyššieho súdu SR, ktoré podporujú jeho právny názor (sp.zn. 4MCdo 15/2009, 4Cdo 183/2009)

7. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z., (ďalej len C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. zrušiť z týchto dôvodov:

8. Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal odvolateľovou námietkou zákonného sudcu z dôvodu nedostatku miestnej príslušnosti súdu prvej inštancie. Odvolateľ sa domnieva, že miestne príslušným súdom v danej veci je Okresný súd Trnava, a teda vec mal prejednávať sudca vykonávajúci funkciu sudcu na tomto okresnom súde. Žalobca súdu prvej inštancie vytýkal, že sa touto otázkou nezaoberal napriek tomu, že vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti v podaní zo dňa 29.1.2018.

9. Odvolací súd konštatuje, že uvedené tvrdenie žalobcu nie je pravdivé. Súd prvej inštancie popísal určenie svojej príslušnosti na konanie vo veci v ods. 2 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Uviedol, že po doručení žaloby na Okresný súd Bratislava I. vzniesla žalovaná, za ktorú konalo Z., námietku miestnej príslušnosti. Okresný súd Bratislava I. postúpil dňa 10.11.2014 vec na Okresný súd Trnava podľa § 85 ods. 3 O.s.p.. Okresný súd Trnava doručil žalobu O., ktorá namietla miestnu príslušnosť Okresného súdu Trnava s odkazom na ustanovenie § 13, § 17 a § 19 písm. b) C.s.p. Dňa 11.01.2018 Okresný súd Trnava predložil spis Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci podľa § 43 ods. 2 C.s.p.. Krajský súd v Trnave uznesením z 29.01.2018 č.k. 23NcC/1/2018-330 rozhodol, že nesúhlas Okresného súdu Trnava s postúpením veci je dôvodný a miestne príslušným súdom je Okresný súd Prievidza. V uznesení v ods. 11 uviedol, že „v zmysle § 43 ods. 2 C.s.p. na námietku príslušnosti žalovaného uplatnenú pri prvom úkone rozhodol, že nesúhlas Okresného súdu v Trnave je dôvodný“. V ods. 12 odôvodnenia vysvetľoval, že súdom, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo (§13 a § 17 C.s.p.), je Okresný súd v Prievidzi, pretože žalobca bol oslobodený rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi, obžaloba bola podaná Okresnou prokuratúrou Partizánske na Okresný súd v Prievidzi a návrh na vzatie do väzby podala Okresná prokuratúra v Prievidzi, ktorá zamietla sťažnosť obvineného voči vzneseniu obvinenia.

10. Pokiaľ žalobca v odvolaní namieta, že sa súd doposiaľ nevypríadal s jeho námietkou miestnej nepríslušnosti zo dňa 29.01.2018, tak toto tvrdenie opäť nie je pravdivé. Jednak uvedenú „námietku“ zaslal žalobca len vo forme vyjadrenia k námietke miestnej nepríslušnosti podanej O. (viď úvodné slová žalobcu v spomínanom vyjadrení na č.I.333 spisu) Okresnému súdu v Trnave, keďže v tom čase bolo konanie vedené na Okresnom súde v Trnave, ktorý považuje žalobca za miestne príslušný. Jednak sa s

otázkou miestnej príslušnosti so zohľadnením skutočností namietaných žalobcom v podanom vyjadrení už vyporiadal príslušný Krajský súd v Trnave ako nadriadený súd podľa § 43 ods. 2 veta za bodkočiarkou C.s.p. v citovanom rozhodnutí, ktorým bol definitívne ustálený ako miestne príslušný súd Okresný súd v Prievidzi. Predmetným rozhodnutím sú všetky sudy viazané (§ 43 ods. 2 veta druhá C.s.p.)

11. Niet teda dôvodu zaoberať sa odvolateľom vznesenou námietkou miestnej nepríslušnosti (či už v jeho vyjadrení zo dňa 29.01.2018 a už vôbec nie vznesenou v odvolaní, keďže nejde o prvý procesný úkon žalobcu) a tým ani námietkou zákonného sudcu. O námietke už bolo rozhodnuté, rozhodnutím sú sudy viazané. Zároveň niet zákonného dôvodu predkladať vec na rozhodnutie o príslušnosti Najvyššiemu súdu SR, ako sa domáha žalobca v odvolacej žiadosti poukazujúc na § 38 C.s.p.. Požadované ustanovenie § 38 C.s.p. nie je možné na vec aplikovať, pretože nie sú splnené podmienky jeho uplatnenia: v danej veci podmienky miestnej príslušnosti nechýbajú a aj boli zistené (v citovanom rozhodnutí Krajského súdu v Trnave a zopakované v ods. 2 odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie).

12. Odvolacia námietka žalobcu je preto nedôvodná. Žalobcom uplatnený dôvod odvolania nie je daný.
13. Odvolací súd sa však stotožnil s odvolateľovou námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie a to z nasledovných dôvodov:

14. Predmetom súdneho sporu je zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej (štátnej) moci. Podmienky tejto zodpovednosti upravuje od 01.07.2004 zákon č. 514/2003 Z.z.. Na vznik zodpovednosti za škodu sa vyžaduje existencia nasledovných predpokladov: a) nezákonné rozhodnutie, nezákonné zatknutie, zadržanie alebo iné pozbavenie osobnej slobody, rozhodnutie o treste alebo ochrannom opatrení, rozhodnutie o väzbe alebo nesprávny úradný postup, b) škoda alebo nemajetková ujma, c) príčinná súvislosť medzi a) a b).

15. Súd prvej inštancie zistil základný predpoklad vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu (nezákonné rozhodnutie) a skonštatoval v ods. 59 odôvodnenia, keď uviedol, že vznesenie obvinenia bolo nezákonné rozhodnutie podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., vzhľadom na to, že žalobca bol oslobodený. Odvolací súd s týmto záverom súdu prvej inštancie súhlasí. Už za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. <<https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy4v6njy>> sudy dovodili, že právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia možno uplatniť spravidla v prípadoch, keď toto rozhodnutie nebolo zrušené, ale trestné stíhanie bolo zastavené alebo osoba bola oslobodená spod obžaloby. Neposudzuje sa pritom správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní, rozhodujúci je výsledok trestného stíhania. Uvedené právo nemá len ten, kto si obvinenie sám zavinil.

16. V prípade rozhodnutia o väzbe dospel súd prvej inštancie k záveru, že nárok na náhradu ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe žalobcovi nevznikol z dôvodu podľa § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z., pretože si vydanie rozhodnutia o väzbe zavinil žalobca sám.

17. Súd prvej inštancie zistil, že uznesením zo 16. decembra 2010 č. k. 0Tp/109/2010 sudca pre prípravné konanie Okresného súdu v Prievidzi rozhodol, že z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku berie žalobcu do väzby s tým, že väzba začala XX. M. XXXX o X:XX hod. a bola vykonávaná v Ústave na výkon väzby v P.. Uznesením z 29. decembra 2010 č. k. 23Tpo/57/2010-69 na základe sťažnosti žalobcu Krajský súd v Trenčíne rozhodol o zrušení uznesenia sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu v Prievidzi zo 16. decembra 2010 č.k. 0Tp/109/2010 v celom rozsahu a prepustil A.. A. D. z väzby na slobodu, podľa § 80 ods. 1 Tr. por. prijal ponúknutú záruku dôveryhodných osôb a písomný sľub obvineného a podľa § 80 ods. 2 Tr. por. mu uložil povinnosť hlásiť každú zmenu miesta pobytu a obmedzenie stykať sa s osobami uvedenými v uznesení o vznesení obvinenia.

18. Súd prvej inštancie predmetné rozhodnutie z hľadiska predpokladu pre vznik zodpovednosti za škodu posudzoval podľa § 8 ods. 5, 6 zákona č. 514/2003 Z.z, teda ako rozhodnutie o väzbe, ktoré je dôvodom na náhradu škody, pretože bol poškodený neskôr oslobodený spod obžaloby. Uvedené posúdenie umožnilo súdu prvej inštancie aplikovať na vec ustanovenie § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré upravuje dôvody vylučujúce právo na náhradu škody.

19. Odvolací súd s týmto právnym posúdením rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Prievidza zo 16. decembra 2010 č. k. 0Tp/109/2010 nesúhlasí. Predmetné uznesenie je totiž rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť (a aj vykonané bolo), a zároveň rozhodnutím, ktoré bolo na základe sťažnosti žalobcu ako riadneho opravného prostriedku zrušené v celom rozsahu uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 29. decembra 2010 č.k. 23Tpo/57/2010-69. Uznesenie zo 16. decembra 2010 č. k. 0Tp/109/2010 tak spĺňa všetky podmienky nezákonného rozhodnutia podľa § 6 ods. 3 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého, ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku.

20. Predmetné rozhodnutie teda podlieha režimu § 6 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., preto ide o nezákonné rozhodnutie, ktoré je nezákonným bez ohľadu na výsledok trestného stíhania. Takéto posúdenie rozhodnutia vylučuje možnosť použitia § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z, ktoré sa dotýka prípadov podľa § 8 ods. 5 zákona teda, keď rozhodnutie nebolo zrušené, ale trestné stíhanie bolo zastavené alebo osoba bola oslobodená spod obžaloby. Súd prvej inštancie preto nesprávne aplikoval § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. a následne nesprávne z tohto dôvodu nepriznal nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o vzatí do väzby. Dôvody, pre ktoré nárok na náhradu škody nevzniká, sa tu totiž neuplatnia. Súd musí predmetné rozhodnutie posúdiť ako dôvodný titul pre vznik práva na náhradu škody podľa § 6 zákona č. 514/2003 Z.z., bez možnosti vylúčenia práva.

21. Pokiaľ ide o rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne z 29. decembra 2010 č. k. 23Tpo/57/2010-69, ktorým tento uložil žalobcovi povinnosť hlásiť každú zmenu miesta pobytu a obmedzenie stykať sa s osobami v uznesení uvedenými, toto rozhodnutie nebolo zrušené pre nezákonnosť, a teda toto rozhodnutie o nahradení väzby, ktoré sa podľa § 72 ods. 1 Trestného poriadku považuje za rozhodnutie o väzbe, možno právne posúdiť podľa § 8 ods. 5, 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z., (aj vrátane dôvodu vylučujúceho právo na náhradu škody) teda ako rozhodnutie, ktorého nezákonnosť je daná neskorším oslobodením spod obžaloby.

22. Súd prvej inštancie pri skúmaní vylučujúceho dôvodu uzavrel, že konanie žalobcu, ku ktorému sa v trestnom konaní priznal, možno považovať za konanie, ktorým si sám spôsobil trestné stíhanie, a aj vydanie rozhodnutí o väzbe. Súd prvej inštancie sa však vo vzťahu k dôvodom rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne z 29. decembra 2010 č. k. 23Tpo/57/2010-69 o nahradení väzby, otázkou zavinenia žalobcu osobitne nezaoberal. V odôvodnení rozoberal skutočnosti, pre ktoré sudca v prípravnom konaní dospel k záveru o dôvode väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ktorý ale bol trestným krajským súdom v zrušujúcom rozhodnutí vyhodnotený ako nedaný. Rozhodnutie krajského súdu o nahradení väzby uložením povinností a obmedzení bolo odôvodnené dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (tzv. preventívna väzba), ktorým sa súd prvej inštancie pri hodnotení zavinenia žalobcu nezaoberal. Zavinenie poškodeného na vzatí do väzby (uložení povinností v rámci nahradenia väzby) je však treba skúmať práve z hľadiska dôvodu, pre ktorý mu boli uložené povinnosti a obmedzenia, a to vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam, ktoré súd rozhodujúci o väzbe zvažoval a na ktorých založil dôvody väzby resp. rozhodnutia o nahradení väzby. Súd prvej inštancie zároveň nevyhodnocoval konkrétne okolnosti, ktoré krajský súd pri rozhodovaní o potrebe nahradenia väzby podľa odôvodnenia uznesenia zvažoval.

23. Odvolací súd na podporu záveru o nedostatočnosti právneho posúdenia otázky zavinenia vo vzťahu k rozhodnutiu o nahradení väzby dodáva, že zavinenie obvineného na vzatí do väzby nemožno stotožňovať so začatím trestného stíhania, pretože skutočnosti, ktoré sú predpokladom začatia trestného stíhania, sú sčasti odlišné od skutočností, ktoré boli dôvodom pre vzatie obvineného do väzby (nahradenie väzby). Z tohto hľadiska teda nie je dôležité, či konanie obvineného vzbudilo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, a či naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale či jeho konanie vyvolalo obavu zakladajúcu dôvod, pre ktorý bol vzatý do väzby (rozhodnuté o uložení povinností a obmedzení). Konkrétne skutočnosti významné pre rozhodovanie o väzbe musia byť zistené postupom podľa Trestného poriadku, teda dôkazmi, zápisnicami, úradnými záznamami o obsahu tzv. vysvetlení a pod. Tieto skutočnosti významné pre posúdenie existencie väzobného dôvodu by mal súd rozhodujúci o náhrade škody vziať do úvahy. To však predpokladá oboznámiť sa s trestným spisom, ktorý všetky vykonané postupy obsahuje.

24. V tejto súvislosti odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie síce v ods. 5 odôvodnenia napadnutého rozsudku v rámci opisu vykonaných dôkazov uvádza, že „sa oboznámil ... s podstatným obsahom trestného spisu“, avšak ani v jednej zo zápisníc o vykonaných pojednávaniach sa nenachádza zápis o priebehu vykonania tohto listinného dôkazu postupom podľa C.s.p (§ 204), trestný spis nebol predložený odvolaciemu súdu spolu so základným spisom na rozhodnutie o opravnom prostriedku a v súdnom spise sa ani nenachádza záznam o tom, že trestný spis vôbec bol pripojený, hoci tak spravovací poriadok vyžaduje (§ 176- zoznam pripojených spisov a § 177- spisový prehľad). Odvolací súd v spise nenašiel ani úpravu s požiadavkou o pripojenie trestného spisu. Odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie konštatuje vykonanie dôkazu trestným spisom, je tak v rozpore s obsahom spisu.

25. Trestný spis pritom predstavuje dôkaz významný pre posúdenie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich vznik alebo vylúčenie práva na náhradu škody.

26. Odvolací súd svoje zamietavé rozhodnutie odôvodnil tiež neunesením dôkazného bremena ohľadom ďalšieho predpokladu vzniku zodpovednosti štátu za škodu a to existencie nemajetkovej ujmy (aj príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím).

27. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že poškodený musí zásadne vznik ujmy nielen tvrdiť, ale aj preukázať. Ide však o zásadu, z ktorej judikatúra (súdna prax) upravila výnimky. Tieto výnimky vyplývajú zo samotnej povahy nemajetkovej ujmy, ktorá je daná vnútorným prežívaním človeka, z čoho plynie, že vznik nemajetkovej ujmy je len ťažko preukázateľný. V konaní o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci sa preto vznik nemajetkovej ujmy spravidla nepreukazuje. V konaní sa obvykle iba zisťuje, či sú dané objektívne dôvody na to, aby sa konkrétna osoba mohla cítiť poškodenou. Treba pritom zvážiť najmä, či vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu by sa aj iná osoba v obdobnom postavení mohla cítiť dotknutou v zložkách tvoriacich vo svojom súhrne nemajetkovú sféru jednotlivca (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo/2865/2015 zo dňa 20. januára 2016). Mimo oblasť ujmy spôsobenej neprímeranou dĺžkou konania netreba vznik nemajetkovej ujmy preukazovať v situáciách, kedy je zjavné, že by rovnakú ujmu utrpela akákoľvek osoba, ktorá by bola danou skutočnosťou postihnutá, a šlo by teda o notoriu, ktorú dokazovať netreba (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn 30 Cdo 2555/2010). Uvedené sa aplikuje v situáciách, kedy je prima facie zrejmé, že akejkolvek osobe v rovnakom postavení by za rovnakých okolností ujma taktiež vznikla. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na žalobcom predložené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27.08.2019 sp.zn. 4Cdo/125/2019, ktorý dospel k rovnakému záveru ako český najvyšší súd v citovaných rozhodnutiach.

28. Všeobecne nemožno pochybovať o tom, že vedenie trestného stíhania spravidla predstavuje nezanedbateľný zásah do základných práv obvineného, do práva na ľudskú dôstojnosť, osobnú česť, dobrú povesť a ochranu mena, i do súkromného a rodinného života, pričom obvinený musí strpieť i zhromažďovanie a v niektorých prípadoch i zverejňovanie údajov o svojej osobe.

29. Práve v danej veci žalobca článkami nielen súkromných médií, ale aj Ministerstva vnútra Slovenskej republiky teda žalovanej preukazoval vznik nemajetkovej ujmy zverejňovaním údajov o jeho trestnom stíhaní. Takéto skutočnosti sú pre posúdenie vzniku nemajetkovej ujmy, ktorej náhrady sa domáha vo vzťahu k žalovanej, relevantné, a niet dôvodu zbavovať žalovanú objektívnej zodpovednosti poukazom na možnosť žalovať vysielateľov.

30. V danej veci je zrejmé, že žalobca vykonal nezákonnú väzbu, ktorá začala 13.12.2010 a trvala do 29.12.2010, kedy bol z väzby prepustený. Pri posudzovaní dôsledkov v osobnej sfére poškodenej osoby treba vziať do úvahy, že samotné držanie vo väzbe má už zo svojej povahy negatívne dopady na slobodu pohybu alebo právo na súkromie a že v tomto ohľade výkon väzby sám o sebe bez ďalšieho spôsobuje ujmu na základných právach, slobody a dôstojnosti dotknutej osoby. Pri hodnotení existencie nemajetkovej ujmy je treba vziať do úvahy, že nehmotné škody môžu byť v daných veciach oveľa významnejšie ako strata hodnoty majetku, keďže nútené obmedzenie osobnej slobody je priamym zásahom do jedného z najdôležitejších <<https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembg5pwk232ge4dslltmjptcojzhhbptqms7obtds>> základných práv. Integrita osobnosti je ovplyvnená rôznymi spôsobmi; k úplnému obmedzeniu slobody, ktoré je spojené s úplnou zmenou spôsobu života, stratou súkromia a kontaktu s blízkymi, pristupujú aj psychické následky spôsobené depresívnym (často neznámym) prostredím a stresom z priebehu ďalších udalostí,

ktoré môžu byť doplnené poškodením povesti alebo dobrého mena osoby, ktorá bola vzatá do väzby. Spôsobuje tiež stres, neistotu, úzkosť atď. Okrem toho by sa mali zohľadniť ďalšie individuálne okolnosti jednotlivého prípadu, ako sú životné podmienky vo väzbe, možnosť kontaktu medzi poškodeným a rodinnými príslušníkmi a okolím, súvisiace porušenie práva na rodinný život atď. V prípade potreby je potrebné zaoberať sa aj dopadom väzby na profesionálny život jednotlivca na jeho spoločenskú povesť a česť.

31. V danej veci teda žalobca dôvodne poukazoval, aký malo trestné stíhanie, vznesenie obvinenia a rozhodnutie o väzbe dopad na jeho profesiu advokáta. Možnosti vykonávať túto profesiu bol takmer po dobu jedného roka nezákonne zbavený, čo preukazoval rozhodnutiami Slovenskej advokátskej komory vydané v nadväznosti na začatie trestného stíhania a rozhodnutie o väzbe.

32. Pri úvahe o zásahu do nemajetkovej sféry v dôsledku nezákonnej väzby treba zobrať do úvahy, že táto pôsobí inak bezprostredne po jej začatí (keď je zadržaný spočiatku šokovaný zatknutím; zvyčajne ide o najintenzívnejšie obdobie, keď sú zrazu narušené takmer všetky zložky každodenného života) a inak v čase jej dlhšieho trvania. Trvanie väzby len niekoľko dní môže pôsobiť tak intenzívne ako väzba trvajúca niekoľko týždňov. Aj keď väzba trvá len niekoľko dní, takto vzniknutá ujma (napríklad osobe bezúhonnej) môže byť oveľa intenzívnejšia ako v akomkoľvek v prípade väzby trvajúcej niekoľko týždňov alebo mesiacov (napríklad u osoby recidivistu).

33. Odvolací súd nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie o nepriznaní nemajetkovej ujmy „z dôvodu okolností, za ktorých k nej došlo“ s poukazom na § 17 ods. 3 zákona č. 514/2013. Toto ustanovenie stanovuje kritériá na určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, nie však kritériá, ktoré by mali za následok nepriznanie náhrady nemajetkovej ujmy vôbec, ako si to vysvetľuje súd prvej inštancie.

34. Ako však odvolací súd vyššie v súvislosti s nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia uviedol „je možné analogické použitie ustanovení upravujúcich dôvody vylúčenia nároku na náhradu škody ako výnimiek - negatívne vymedzenie, kedy nemá spod obžaloby oslobodená osoba právo na náhradu škody aj vo vzťahu k nezákonnému rozhodnutiu o vznesení obvinenia, začatí a pokračovaní trestného stíhania (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. septembra 2009, sp. zn. 1 Cdo 64/2008).

35. V tejto súvislosti však odvolací súd nesúhlasí s postupom súdu prvej inštancie, ktorý v kompenzačnom konaní znovu posudzoval otázku viny poškodeného (konštatoval v konaní žalobcu, ktoré sa mu kládlo za vinu, porušenie zákona o výkone väzby, porušenie zákona o advokácii, Trestného poriadku), civilný súd tak nemôže konať ani nemôže vychádzať z úvah, že rozsudok trestného súdu naznačuje určité pochybnosti o spáchanom skutku. To však nevylučuje, aby sa prihliadalo na iné okolnosti sprevádzajúce začatie a obzvlášť pokračovanie trestného stíhania, teda že trestné konanie bolo procesne dôvodne vedené proti konkrétnemu subjektu. Medzi také okolnosti možno zaradiť správanie obvineného, ktoré v priebehu trestného stíhania vytvára (nové, ďalšie) dôvodné pochybnosti vedúce orgány činné v trestnom konaní k pokračovaniu v trestnom stíhaní, k podaniu obžaloby, k potrebe vykonať hlavné pojednávanie a konanie ukončiť rozsudkom. Právo na náhradu škody spôsobenej vznesením obvinenia nie je vylúčené už tým, že sa obvinený, ktorý bol následne obžaloby zbavený, dopustil skutku, pre ktorý bolo trestné stíhanie proti nemu začaté. Príčinná súvislosť medzi začatím trestného konania a zavinením obvineného sa nesmie hľadať v jeho konaní, ktoré malo podľa orgánov činných v trestnom konaní naplniť skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale v jeho inom konaní pred trestným stíhaním alebo počas neho, najmä v jeho postoji k orgánom činným v trestnom konaní, to znamená či svojím konaním alebo konaním procesnej povahy spôsobil, že trestné stíhanie sa musí začať alebo pokračovať (rozhodnutie NS ČR sp.zn. 25 Cdo 539/2002) .

36. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov (nesprávne právne posúdenie veci a potreba doplnenia dokazovania) odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

37. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie vyžiadať a pripojiť spis Okresného súdu Prievidza sp.zn.1T/173/2011, doplniť dokazovanie predmetným spisom postupom stanoveným procesným predpisom a vykonať právne posúdenie všetkých zistených skutočností so zohľadnením odvolacím súdom naznačených právnych úvah k doposiaľ zisteným skutočnostiam, znovu na základe dokazovania

vykonaného podľa zhora uvedených pokynov o uplatnenom nároku a náhrade trov konania rozhodnúť a svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom stanoveným v § 220 C.s.p.

38. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné .

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).